

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XIV. Rosa Spineola, seu Humilitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Quinta.

5. Obedientia vera non terretur, nec retrocedit, etiam si duriter, etiam si stulte, verbisque contumeliosis, & sine spe probandi obsequii difficilia & ardua imperentur. Beata Catharina Bononiensis Obedientiam illam, ut præcipiam & saluberrimam æstimabat, cum arduum quid moroso vultu præcipitur.

Sexta.

6. Obedientia non tantum manum operi admovent, sed intellectum quoque ac voluntatem subijcit, ut etiam velit quod vult ille qui præcipit, judicetque recte imperari, quod exequendum est. Sunt enim quatuor Obedientiae gradus. Primus, exequi reipsa quod præcipitur. Alter, voluntatem suam, imperantis voluntati subijcere, ita ut propter Deum, quod præceptum est, libenter faciat. Tercius, suum quoque judicium iudicio imperantis subijcere, idque melius factu censere quod imperatum est. Quartus denique, hæc non solum observare in iis quæ strictè præcipiuntur, sed in illis etiam quæ nutu significantur facienda. Hos omnes gradus ascendit Obedientia.

Quatuor obedientie gradus.

CAPUT XIV.

Rosa Spineola, seu, Humilitas.

§. I.

SPineolam ait Plinius utilissimam, foliis plurimis, sed minutissimis. Humilitas beatissima Virginis, ut verbo multa complectar, prodigiosa fuit Humilitas, quæ aliorum etiam sanctissimorum hominum Humilitatem plurimum excelluit. Nec mirum: tot annis domi suæ excellentissimum Humilitatis magistrum audiit, & quæ docuit, facientem vidit. Ab hoc tam arcana Humilitatis mysteria didicit, ut jam magistra Humilitatis, mera in hoc genere artificia exhiberet: horum jam monstro septem.

Artificia humilitatis in B. Mariâ exhibita:

1. Verbis & reipsa sese ancillam professam est. Luc. cap. 8. vers. 38.

Bernard. hom. 4. super Missus est, post meum, mibi p. 44.

2. Numinis mater effecta velut famula minima in ædes Zachariæ properat, ministratura. Cui tandem? Reginæ forsan, aut Principi, aut Imperatrici Augustæ? Anni unice. Et quamvis maximis hæc laudibus excepta fuerit, illa tamen Humilitatis suæ minimè oblita, mox omnem laudem à se removens, in Deum derivavit. Nam cognata verbis provocata; Tu quidem Elisabeth Domini matrem, inquit, magnificas, at ego matris Dominum, quia respexit Humilitatem ancille sue: optimus Deus oculos suos dignatus est in minimam ancillarum suarum flectere. Ideo jure merito bonorum omnium fonti gratias ago, quia fecit mibi magna, qui potens est.

Luc. cap. 1. vers. 48.

Ibid. v. 49. 3. Romani Cæsaris imperio se subiecit.

Primum: Et verbis & reipsa ancillam sese professam est: quod accuratius ei Angelus Dei benevolentiam, futuræ matris conditionem, filii nascituri potentiam exposuit, tantò illa constantius respondit: Ecce ancilla Domini. Sententiam non muto, tanti monarchæ esse ancillæ gestio: Ecce ancilla. Adeo divinis oculis hæc Virgo sese commendaverat, ut ad eam nomine ac jussu sanctissimæ Triados, è caelo mitteretur Legatio. At illa tantæ cæli benevolentia indignam se rata, ad omne imperium promptissima, hoc unum respondet: Ecce ancilla Domini, quidquid Dominus ac Deus meus mandavit, exequatur ut ancillarum infima. Nobile Humilitatis & artificium & specimen. De quo Bernardus: Quæ est hæc, ait, tam sublimis humilitas, quæ cedere non novit honoribus, inolescere gloriâ nescit? Mater Dei eligitur, & ancillam se nominat. Non mediocriter reverà humilitatis insigne, nec oblatâ tantâ gloriâ oblivisci humilitatem. Non magnum est esse humilem in abiectione: Magna propterea & rara virtus humilitas honorata.

Alterum: jam mater Numinis effecta, jam filio Dei gravida, nihilominus velut famularum minima in ædes Zachariæ properat, ministratura. Cui tandem? Reginæ forsan, aut Principi, aut Imperatrici Augustæ? Anni unice. Et quamvis maximis hæc laudibus excepta fuerit, illa tamen Humilitatis suæ minimè oblita, mox omnem laudem à se removens, in Deum derivavit. Nam cognata verbis provocata; Tu quidem Elisabeth Domini matrem, inquit, magnificas, at ego matris Dominum, quia respexit Humilitatem ancille sue: optimus Deus oculos suos dignatus est in minimam ancillarum suarum flectere. Ideo jure merito bonorum omnium fonti gratias ago, quia fecit mibi magna, qui potens est.

Tertium: Romani Cæsaris imperio, ut subditam se stitit Bethlehem, censum pependit. Nemo dicentem audiit: Quid ad me Romanus Imperator? majorem gesto Dominum. Cùmque in oppido Bethlehem, omnibus undique angulis excunearetur, non offensa, non

A excandescens, nemini malè præcata submissimè aurum subijt, & inter pecudes habitavit Virgo illa, quæ quatuordecim reges itemmatis sui majores & avos numeravit.

Quartum: Post purissimum ac divinissimum puerum, inter puerperas immundas & à Pontifice lastrandas se collocavit. In sacrificium tulit quod solebant ferre pauperes, non agnum, sed duos turcos, unum de Humilitatem & Paupertatem professâ; tanquam si nec seditor esset ceteris feminis, nec purior, aut sanctior, in numerum & ordinem aliarum non tantum se redigi passa est, sed ipsa sese ceteris adjunxit, velut una ex illis.

Quintum: Non solum sustinuit se fabro nuptum colari, sed ab eodem se gubernari permisit, victum quotidianum manibus ac labore parare adjuxit. Hunc ipsum fabrum lignarium, velut familie caput omni reverentiâ prosecuta est, illi proinde in omnibus, quæ familiarum spectant, obtemperavit.

Sextum: Pauperibus & vilibus cognatis submissimè ne mirâ sese atemperavit. Homines abjecti & increduli erant, qui fratres Domini dicebantur, illa nihilominus cum iis ad filii concionem venit. Sed nec Magdalene nondum emendatæ consortium averfata est. Et ne cognatos pauperes videretur spernere, nuptiis etiam interesse & causam illorum agere non detrectavit.

Septimum: Post Domini in cælum abitum, in cenaculo ultima nominatur Mater Christi, ut quæ postremo loco confederit. Nam Lucas post Apostolorum expressa nomina; Hi omnes, inquit, erant perseverantes loquutione cum mulieribus, & Mariâ Matre Jesu. Quam illa Filii monitum servasse dicenda: Pade & recumbe in novissimo loco? Quia igitur se submisit infra omnes homines, erecta est supra omnes Angelos. Congruè hoc divinis oraculis: Qui se humiliat, exaltabitur.

En septemplex Humilitatis artificium. Sed præter dicta, quam eadem hæc Virgo, tam loquendo, quam silendo, tam gestu quam veste aliisque rebus omnibus submissa? Vestis illi è lanâ aut lino nativi coloris.

Porrò arcanissimum illud mysterium Dei hominis nemini detexisset, nisi Angelus id aliis patefecisset. Quantâ verò modestiâ Cana in nuptiis vinum impertravit? Nec enim matris auctoritatem interposuit, sed ut famula preces allegavit. Christo Filio tot miracula patrante, nulli unquam in aurem dixit, se hujus hominis Matrem esse. Admirandæ in omnibus submissiois & modestiæ fuit. Ideo respexit Deus humilitatem ancille sue.

§. II.

QVando igitur Deus tantopere hanc unam virtutem amat, voluit in utroque sexu eos prædicere, qui humanam gentem tam ignotâ Humilitatis disciplina imbuerent: imò ut Bernardus loquitur, voluit altissimam matris Humilitatem prædicari, ut omnes filium matri, matremque filio simillimam dicerent. Porro ex hac Virginis humilitate nota est summa æqualitas animi tam in adversis, quam prosperis. Viderat illa magnos Evangelii successus, audiit filii miracula: populi B. Matrem ad concionem accursum læta spectavit, simul tamen etiam in oculis erat ingratisissimus Judæorum animus, & summa cæcitas, Phariseorum invidia, magistatus insolentia, discipulorum inconstancia, plebeculæ discordia, cùm alii bonum, malum alii dicerent Christum Filium. Hæc Virgo omnia, quia verè humilis fuit, æquanimitate summa toleravit. Perinde illi erat accursum opulionum, & adventus regum; Simeonis fastissimam precationem & penetrantem gladium nullo discrimine accepit. In omnibus sanctissimam Dei voluntatem respiciebat, cui se submissimè inclinabat, quidquid deum offerretur perpendendum.

Ambrosius

Ambrosius Virginis disertissimus encomiastes: *Corde humilis, inquit, & in prece pauperis spem reponens. Ea nimirum in egenorum turba spem suam collocat, quam tota gens humana cupit sperare sibi patrocinatam.*

*Augustinus in
sermone de
humilitate
pag. 615.*

Ludovicus Bloisius de hac ipsa Dominicae Matris humilitate discit. Intemerata Dei genitrix, inquit, Virgo Maria, cum ab omni peccato sit à Deo preservata, maiorem se humiliandi causam habet, quam beata Maria Magdalena, qua divina bonitate à peccatis liberata fuit: maius enim beneficium est à vulneribus permanere illatum, quam ab infectis vulneribus sanari: itaque praeclarior est, & maiori dignum gratiarum actione, servari à peccatis, quam de admisis consequi ventam.

*Aristoteles
physic. c. 6.
& 7.*

Aristotelis scitum est: Locus proportionari debet locato. Atque Philosophorum animo duplex est infinitum, Positivum, ut loquuntur, & Privativum. Positivum, Deus, Privativum, nihilum, seu non ens. Virgo beatissima, ut infinitam Dei maiestatem se tota reciperet, seipsam privativam quodammodo infinitate induit, suum agnoscendo nihilum. Hinc Vatablus illud caeleste carmen sic interpretatur: Respexit nihilitatem ancillae suae.

*Cellius l. 7.
Aniq. l. 1.
cap. 31. milt.
pag. 274.*

Affirmat Cellius Rhodiginus, sententiam omnium sapientum, inter omnia temporis mala, malum maximum numerari servitutem. Virgo divina ut altissimum humilitatis gradum conscenderet, ancillae ac servae conditione sibi tribuit, teste omni caelo: perinde si diceret, ut Theophylactus loquitur: Ecce tabula sum pictoria, pingat in me pictor quod voluerit.

*Humilitas
B. Mariae
c. 10. Deum
detrahit.
Cant. cap. 4.
v. 7. & 9.*

En arborem pomis aureis plenissimam, quae quo fructuum est ditior, hoc terrae vicinior: quanto enim magis abundat, tanto se magis inclinat. Hae sui despicientia & Humilitas caelo Deum detrahit, imò & vulneravit. Nec verò vulneratum se dissimulat caelestis sponsus: *Tota pulchra es, inquit, amica mea, & macula non est in te. Vulnerasti cor meum, soror mea, vulnerasti cor meum, in uno oculorum tuorum, & in uno crine colli tui. Rupertus hoc crine Humilitatem designari adituens: Quid gracilis, inquit, quid flexibilis crine unico? Quid subtilis & contrarius Humilitate? Capillum unicum vix oculis deprehendunt. Humilitas de deprimat hominem, ut vix sese inter homines numeret.*

*Hier. c. 46.
vers. 12.*

Hebraeus vates Hieremias: *Fortis, inquit, impiegit in fortem, & ambo pariter concenterunt.* Iustissimus Deus, & Virgo humillima pugnauerunt, sed pariter concenterunt: Virgo ad terram, haec enim cadentis verba sunt: *Ecce ancilla Domini.* At verò Deus, Dominus fortis, Dominus potens in praelio, sponte sua delapsus caelo in uterum Virginis, in uno colli crine, unica Humilitatis virtute victus est. Ancilla sum, ait divina mater, fiat mihi secundum verbum tuum. Non ait: *Faciam secundum verbum tuum.* Id enim de se iudicavit, quidquid unquam fecisset notae melioris, aut factura esset, id totum Deo adscribendam; seipsam à se nullatum esse virum, praesertim ad opus tam immensum. Fiat ergo, fiat, fiat mihi. Dei est iubere & imperare, Dei est facere; meum est exequi, & Deo maxima patranti non resistere.

*Bernard.
hom. 4. super
Missus est.*

Hinc verissime Bernardus de divina Virgine: *Etiamsi, ait, ex Virginitate placuit, tamen ex Humilitate concepit.* Augustinus perinde si caelestem Virginem coram alloqueretur, affectu praecipuo: *Dic mihi, ait, o Mater Sancti Sanctorum, quid, quæso, boni egisti, quid donorum obtulisti, quos patronos adhibuisti, per quos reges ambivisti, quæ cogitatione, quo spiritu eò pervenisti, ut veneristi in uterum tuum Filius Dei? Virginis responsum addit. Queris à me, quod obtulerim munus, & unde sim effecta mater creatoris? Oblatio mea, humilitas mea. Respexit Deus, non vestem, non gemmas, non formam, non stitem, sed humilitatem ancillae suae. Dum esset rex in accubitu suo, Nardus mea dedit odorem suum. Ab omni evo Dei Filius in sinu Patris velut in accubitu fuit. Hunc virginem Humilitatis nardus veluti depressa her-*

*Cant. cap. 1.
vers. 12.*

bula odore tam suavi demulsit, ut eò tractus descenderit ad horribilissimam hanc, in cuius horto nardus illa fuerat educata.

§. III.

Hic quaestio nobis nascitur non facilis: Quid est Humilitas? In re omnium notissima vix reperio responsum, quod undequaque satisfaciat. Narrat Climacus, religiosissimorum hominum convenisse sena-gradum 25. tum, in quo haec ipsa quaestio ponebatur discutienda: Quid est Humilitas? Varii super eà re varia. Primus sententiam rogatus dixit: Humilitas est rectè factorum intentissima oblivio. Alter: Humilitas est animi contritus sensus. Tertius dixit: Humilitas magnum opus est, & divinum, via autem Humilitatis haec est, ut seipsum quis subiectum omnibus ponat. Hoc verò est subiectum esse omnibus: ut non attendat aliena peccata, sed sua semper aspiciat, & pro iis Deam sine intermissione deprecetur. Alii, alia. Demum unus aliquis: Humilitas, inquit, est gratia sine nomine. Ibi nominis aliquid acquiri, ubi nescitur. Praeceptor è caelo, Humilitatis magister: *Discite, inquit, non ab homine, non ab Angelo, sed à me, non aurum aut gemmas creare, non Mundum fabricare, vel in Mundo mirabilia facere, non mortuos suscitare, sed quia mitis sum & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris.* Bellorum ac litigiorum finis nullus est, qui à solâ Humilitate petendus est.

*Climacus
sen-gradum 25.*

*Definitio
humilitatis.*

*Matth. c. 11.
vers. 29.*

Enigma duplex Climacus, quem dixi, proponens: Unicus est, inquit, inter omnia creata locus, quem sol tantummodo semel aspexit. Unicus est dies, quo totus planè Orbis in tripudio fuit. Geminum hoc mysterium sic erudendum. Cum mare rubrum Israël populus siccò vestigio vadofum haberet, fundus maris eo solùm die solaribus radiis patuit. Dies ille unicus tripudii dies fuit, quo Noëmus cum omni familiâ ex annuo Arce sepulchro prodiiit. Quo certè die affirmari potuit: Totus hodie Orbis exultat. Sic ergo locus & dies unus praeter haec eximii fuerunt, sic una atque unica Humilitatis virtus tam est eximia, ut eam solam diabolus imitari non possit. Quò quis minus humilitatis habet, tantò apostatae angelo charior & conjunctior est.

*Diabolus
non potest
esse humi-
lis.*

Hinc ad illam questionem: Quinam è numero divorum maximi censendi sint, responsum hoc videtur dandum: *Qui humilissimi.* Homo humilis semper cautissimus est, & nil aequè ac vanam gloriam, & suam voluntatem timet. Voluntas propria velut altissimus furum & exercitissimus ingreditur fallaciâ zonam secat. Hinc Humilis: Mihi ipsi, ait, & meae voluntati nunquam satis sapio: decies decipior, priusquam semel id observem.

Poenitentia magnarum virum est; luctus seu perseverans poenitentia majorum est: utrumque superat Humilitas. Poenitentia flagitiis indormientem suscitavit, luctus caelum pulsat, Humilitas aperit & introducit. Humilitas ex hominibus, imò ex diabolis facit Angelos. Priscis ad Dialecticæ leges rectè videbatur dici: Superbia ex Angelis fecit diabolos, ergo Humilitas ex diabolis poterit facere Angelos.

Manasses Rex impiissimus, diabolum potius quam hominem dixisset, multa mala operatus est coram Domino, iuxta abominaciones gentium, seduxit Judam & habitatores Jerusalem, ut facerent malum super omnes gentes. Annis quinquaginta quinque regnavit. Tandem Deus Humilitatem huius diaboli, sic loquar, expectare sustinuit. De eo Climacus: Invenio, inquit, Manassen ceteris amplius & perniciosius peccasse, pro quo si Mundus totus jejunasset, nullam sceleribus eius dignam poenitentiam inferre potuisset: valuit tamen Humilitas insanabilia eius vulnera curare. Per Humilitatem factus Manasses è diabolo Angelus, ex abyssu flagitiorum per Humilitatem attractus est in caelum.

*2. Paral.
cap. 33. v. 2.
& seq.*

Fabris lignarius machina tractoria est, succulam Vegetius

getius nominat, cuius maximus est usus in atollendis
trabibus. Huic instrumento simillimam recte dixerō
Humilitatem, quā Christus molem pane immensam,
Orbem flagitiis opertum celo, attraxit. *Philipp. c. 2.
vers. 8.* Humiliavit se-
metipsum. Si unicum poplitem vel semel submisisset
Christus, Orbem ē malis eructe potuisset; tantū est Hū-
militas.

Hinc illa Ecclesie precatio inter omnes nobilissimam
Omnipotens sempiterna Deus, qui humano generi, ad imitan-
dum Humilitatis exemplum; Salvatorem nostrum carnem su-
mere & crucem subire fecisti; concede propitius, ut & patien-
tia ipsius habere docimur, & Resurrectionis consortia me-
reamus. Non horreat Servator Orbis in crucem suffigi,
modo vel sic disceremus Humilitatem.

Quid ergo demum est Humilitas? Gratia Dei, sine
nomine. Si meum mihi licet aperire sentium; Humili-
tatem ego esse dixerō, aurum malleatum quod pagellis
inferitur. Unicus aureus hac arte in subilem adeoque
tenuem lamellam diducitur, ut pane mensam obtegat.
Humilitas summe ductilis omnes malleorum ictus to-
lerat, & in laminas deducitur tam amplas, ut totum Or-
bem integant. Nihil in Orbe est, quod homini vere de-
millo nimis vile sit. In omnibus & erga omnes se sub-
mittit, ad omnium pedes se abjecturus, si Deus vel nū-
id postulet.

§. IV.

O Aurum omni auro nobilius, & quod unum at-
que unicum in celo summi est pretii. Sed illud
non nesciendum, tantæ subtilitatis esse hoc aurum, ut
ad habitum robustiorem unicum ē libello avolet. Vide-
te Pharisæum hominem totum aureum, tot jejuniis,
tot elemosynis, tot aliis præclaris actionibus præstan-
tem; meritum aurum. Sed ubi hoc afflavit vana gloria,
mox aurum omne diffilatum evanuit. Minatur olim

Deus: *Deut. cap. 8.
vers. 15.* Erit serpens statu aduersum. Ubi vana gloria est, ibi
nidus est adurentium horum serpentum. Hinc maximi
est artificii, & planè rari, hoc malleatum subtilissimum
aurum inter tot inanis gloriolæ status illatum tueri;

Hinc Pimenius Abbas, aliique viri sanctissimi miracu-
la, etsi revera potuerint edere, noluerunt, eam solum
ob causam, ne subtilissimum Humilitatis aurum dif-
flaretur.

Vanissimus est sine Humilitate omnis labor. Hū-
litas præcursor Charitatis est, aiebant veteres, sicut
Joannes Domini Jes v. Et uti navigium sine clavo non
gubernari, ita nemo sine Humilitate potest beari. Pela-
gius Græcus interpret in testimonium venit his omni-
bus verbis: Dixit Abbas Joannes: Quia janua Dei est
Humilitas; & patres nostri per multas contumelias acti,
gaudentes per hanc januam intraverunt in civitatem
Dei. Quia Humilitas & Timor Dei, superant universas
virtutes. Eodem teste cum quidam interrogaret senem:
Quid est Humilitas? Respondit ei senex: Ut benefacias
his qui tibi malefaciunt. Melius est vinci cum Humili-
tate, quam vincere cum Superbia.

Hinc ille notissimus celo Eulalius, quia vinci maluit
cum Humilitate, quam cum Superbia vincere, omnibus
superior evasit. Quidquid in cœnobio culpabile fuerat
admissum, Eulalius velut omnium negligentiarum reus
accusabatur. Ille verò non negabat, sed humi se proster-
nens deprecabatur negligentiam. Cumque ei biduana
etiam ac triduana jejunia ob culpas, quas non commi-
serat, indicerentur, ille patientissime toleravit. Tanta
tamen Humilitas latebat ignota. Ita demum hoc age-
batur, ut cœnobio excluderetur velut inutilis fucus, ut
qui vix aliud sciret, quam fruges consumere, & vasa
frangere. At verò Cœnobiarcha rem pensulatiùs exa-
minandam arbitratus, divinos natus super eā impen-
sissime expetiit. Atque ubi à Deo edoctus est, quid fa-
ctu foret optimum, suis omnibus convocatis: Credite

A mihi, aiebat, ego hujus unius cum Humilitate mactu-
lam malo, quam vestras omnes cum superbia. Nollis
pretii est labor, quem murmur fœdat, aut jactantia. Ve-
rū ut hæc oculis cernatis, vestras omnes matris in
acervum congerite, ferat suam & Eulalius. Factum, ut
jussit. Tunc cœnobii pater ignem admoveit iussit.
Mox labor omnium arsit, unius Eulalii matula peo-
mansit à flammis intacta. Hic deum in theatro spe-
ctabatur Humilitas Eulalii, ad cuius genua omnes ad-
voluti veniam rogabant, aliter in poiternum de tanto
Dei amico locuturi. At Eulalius loquens cellulam ingres-
sus: Vae mihi, ait, infelici, quia Humilitatem meam per-
didi, quam multo tempore conatus sum acquirere. Ex
eo igitur loco in vastam solitudinem fecit, cellubus
notior futurus quam hominibus; nec dubitavit terram
omnium jacturam facere, modo unam retineret Hū-
militatem. Verissimè dixit Abbas Pastor. Tam necessa-
ria est homini Humilitas, quam halitus, quem assidue
B recipit emitendo: Profectus hominis est Humilitas,
tanto plus addes profectui, quanto plus Humilitati.

Hæc illa sunt artificia, quæ nos ad immortale regnum
evehunt: hæc via est ad vitam. Humilitate ac Patientia
caelum emeremur.

Priscorum certe Patrum solemnissimum dictum fue-
rat: Hominis perfectio Humilitas, quam diabolus nec
tolerare potest, nec imitari.

Palmarum ramos tulerat Macarius ad domunculam
suam texendis corbibus. Huic demon messoris habitu
cum falce occurrit: jamque impetum facturus videba-
tur in Macarium, & graviter percussurus. Sed minae fu-
erunt irritæ. Mox cum indignatione vociferari cepit sty-
gius messor: O Macari, non possum te ledere, quan-
tumvis te longè sim robustior, & in exercendis arduis
operibus multò exercitior. Tu crebrò jejunas, ego
nullo reficior cibo. Tu sæpe vigilas, ego semper. Tu
multis te laboribus fatigas, ego nunquam quiesco. Ve-
nim re unā, fateor, me vincis. Quidnam illud est: in-
quit Macarius. Mox caco demon: Humilitas, exclamat,
& cum voce oculis sese subducit.

Narrationem sequentibus testimoniis firmamus.

§. V.

IN Thebaidem deportatus est homo à malo genio
infestus. Sed vix demum optimus senex Anachoreta
persuasus est facere quæ ad rem spectare videbantur.
Demum: Desere, inquit, hoc hospitium, & exi. Exibo,
ait nequissimus hospes, sed ut prius ad unicam hanc in-
terrogationem responde. Dic sodes: Hædi ad iudicis
suos strati statuendi qui sunt, & quinam agni dextra col-
locandi? Cui senex promptè: Hædi quidem tales sunt
qualis ego: agni verò qui sunt Deus scit. Mox diabolus
horrendum exclamat: Exeo, exeo. Hostium maximus
me pellit, Humilitas. Sic purgatum est ab hoc inquilino
hospitium.

Adde quod dicta firmat. Duo germani fratres incre-
dibili animorum concordia simul habitabant. Egredien-
tes satanas unam in duobus corporibus animam, & con-
cordiam tam suavem, hanc igitur in illos tragulam stru-
xit. Cum minor natus sub crepusculum lumen inferret,
stygius insidiator candelabrum unā cum lumine ever-
tit. Hoc alter incuriam sui fratris interpretatus, subito
excandescens pugnis in fratrem ivit. Mox iste in genua
& in preces descendens: Da veniam, inquit, o mi opti-
me frater, lumen iterum accensum statim adert. Hæc
tamen prompta Humilitas caco demonem dire cruciavit.
Eadem nocte hoc ad diabolorum principem relatum
est, seminat in inter Monachos discordiis ob unius Hū-
militatem nihil effectum esse. Quod cum audisset ido-
lorum sacrificulus, qui illic locorum habitavit, admo-
nachos illos se contulit. Ab his sacra Christiana edo-
ctus, & fonte lustrali tactus, in eorundem numerum
coaptatus

§. VI.

et optatus est, factus unus ex illis. Omnem verò indu-
striam in uno Humilitatis studio collocavit. Hinc &
dicere solebat: Humilitas solvit omnem virtutem ini-
micorum demonum. Nam ipse ego colloquens illos
sepius audivi: Cum turbamus Monachos, unius ple-
rumque Humilitate turbæ omnes componuntur.

Venerat Christus in Orbem, ut obiter mortem. Cur
ergo mortem sibi ab Herode mox oblatam fugere ma-
luit, quam dicere: Quod facis, fac citius? Humilitas in caus-
sa fuit: quam ut nos verbis factisque amplissime doce-
ret, in crucem attolli, atque ex hoc suggestu Humilitatis
præcepta tradere voluit. Hoc igitur, inquit Hilarius, & se
disci voluit, quod virtutum omnium maximum est. Hinc iure
optimo Bernardus: Erubescit, inquit, superbe cinis; Deus se
humiliat, & tu te exaltas? Deus se hominibus subdit, & tu do-
minari gestiens hominibus, tunc te proponis auctori? Quoties
hominibus præse desidero, toties Deum meum præire contendo.
O miseris nos & fatuè superbos! Theatrum in caelo ha-
bemus, & spectatores deligimus in terrâ? Deus in hu-
miliem ubique benevolentissimus intendit oculos. Au-
gustinus præclarissime: Altus est Deus, inquit, erigit te? &
fugit à te: humilis te? & descendit ad te. Quare hoc? Quia
excelsus est, & humilia respicit, & alta de longe cognoscit. Hu-
milia de proximo respicit, ut attollat: alta, id est superba, de
longe cognoscit, ut deprimat.

Cum claudus, qui ad Salomoni templi speciosam
portam mendicarat, à Petro & Joanne integram vale-
tudinem recepisset, omni populo in vehementem stu-
porem raptis, & ad Apostolorum plausus maximè in-
clinatis, Petrus ut germanus columbæ filius, ipseque
columba lacte lota, sic omnem ceterum allocutus est:
Viri Israëlita, quid miramini in hoc, aut nos quid intuemini?
Pendamus illud: Quid nos intuemini? Oculos à nobis amo-
vete, & in Deum potius convertite: nos gloriamur aut fa-
vorem vestrum minimè ambimus, qui Deum tantum-
modò spectatorem cupimus.

Hoc prorsus est non theatrum solum, sed & specta-
tores in caelo sibi querere, quod solertissime semper
Humilitas facit. Iure de Homero questus est Tullius,
quod humana, nempe consuetudines, pompas & deli-
cias regum ad divina transferret, cum potius fuisset, di-
vina nobis, virtutes videlicet, & cælitum mores ob oc-
ulos ponere. Humana, inquit, ad divina transferrebat, divina
mallem ad nos. Quid enim opus hominum nectas & in-
fanas falsas inferre caelo? Quanto salubrius esset & op-
portunius, divina sensa, cælestique consuetudines, ad
quas vitam fingeremus nostram, deferre ad nos?

Videte Angelorum principem in altum ascenden-
tem: Similis ero Altissimo. Dixit, & cecidit. Videte primos
hominum non invitis auribus admittentes hunc sibi-
lum: Eritis sicut dii. Audierunt, & ceciderunt: comparati
sunt jumentis insipientibus, & similes facti sunt illis. Quis ergo
cognovit sensum Domini? Sensum tuum, Domine, quis sciet?
Hic Paulus opportunissime respondens: Hoc, inquit,
sentite in vobis quod & in Christo Jesus (sive quod sensit
Christus Jesus) qui cum in formâ Dei esset, semetipsum
exinanivit. Vultis fieri similes Deo? Ne quis ergo dixe-
rit: Similis ero Altissimo; sed: Similis ero omnium mini-
mo, qui vermis & non homo, opprobrium hominum,
& abjectio plebis est habitus. En Dei sensum, en simili-
tudinem divinam. Dei filius inter homines agere vo-
luit, ut hominibus persuaderet, divinam ipsi imaginem,
quam superbâ perdidit, non aliter quam Humili-
tate restituendam. Præclarissime dixit Basilus: Vir Hu-
milis Deo est similis, & in templo pectoris sui gestat
eum; superbus autem, cum sit Deo odibilis, diabolo
est similis.

Verè similis est Deo submissi animi homo.

A

Therapieses adventanti Pompeio, divinòque ho-
nores reculanti, gratulab. indi scripsere:

Quatenus te censet hominem, eatenus nobis es Deus.

Ita prorsus ad Christianum sensum, Deo est vicini-
mus, quicquid humillimus. Quo sensu imbutus Ambro-
sius: Nihil, inquit, excelsus Humilitate. Humilitas nihil ha-
bet dispendii. Qui se exinanivit, plenus est. Cui Chrysostomus
subscribens: Quod si veram, inquit, elationem concupiscis,
hic ego te viam docebo; non enim nosti. Qui præsentibus rebus
tandem magnis inhiat, is vilis est, & abjecti animi: itaque
nunquam Humilitas est sine magnitudine animi, neque Su-
perbia sine Humilitate.

Huc refero, quod Gregorius Magnus cuidam An-
tistiti nimis anxie pallium postulanti rescripsit: Decora
ri pallio volumus, forsitan moribus indecori, cum nihil in epi-
scopali cervice splendidius fulgeat, quam Humilitas. Humili-
tate sublimes, Humilitate reddimur Deo similes. Sauli
Regi dicitur: Nonne cum parvulus esses in oculis tuis, caput
in tribus Israel factus es?

Ambrosius, quem paulò antè dixi: Bona Humilitas Ambrosius, in-
inquit, qua nihil appendo, totum quod contemnit, adipisci-
tur: Ipse enim Dominus Jesus se humiliavit, ut nos elevarer,
& humiliavit se usque ad crucem, propter quod exaltavit
illum Deus, ut in nomine ejus omne genu flectatur. Quanta se-
cit Dominus, audeo dicere, & non flexi ei genu: sed flexi ei,
postquam se humiliavit: sic enim per Humilitatem, per crucem
sibi Ecclesiam congregavit.

Quod Ambrosius asserit, id nos quotidie in re divi-
nâ facimus. Hic est Filius Dei, Deum de Deo, lumen
de lumine, consubstantiali Patri, per quem omnia fa-
cta sunt, nominari audimus, non tantum genu flectimus.
At verò cum Hominem factum, auribus insonat, & ca-
put & genua reverenti veneratione submittimus.

Idcirco Paulus in preces sese submittebat: Obsecro vos, Ephes. c. 4.
inquit, ego vincit in Domino, ut dignè ambuletis vocatione,
quâ vocati estis. Quomodo tandem cum omni Humili-
tate. Ille solus pro dignitate ambulat, qui ambulat cum
Humilitate: non in vanis ceremoniis, non in fatuis ma-
gnificentiis, nec in profanis jactantiis, sed in sui con-
temptu, & jugi submissionis studio.

§. VII.

Cum Christus pro concione de divite ac mendico
verba faceret, mendici nomen expressit, divitis
subticuit, ne ulla hominis superbi memoria superesset:
quia Deus, inquit Gregorius, humiles novit, atque approbat,
superbos ignorat. Omnia Prophetarum & Apostolorum
oracula clamant: Humiles spiritu suscipiet, Humiles
spiritu salvabit: qui Humiles consolatur, exaltabit Hu-
miles: Humilibus dat gratiam.

De sene religiosissimo narrant, qui hebdomades se-
ptuaginta per rigidissimam inediam exegit, non enim
nisi uno solum die quot hebdomadibus cibum sumpsit,
idque eo fine, ut à Deo gratiam impetraret obscurius
sacrae paginæ testimonium penetrandi. Non impetra-
vit quod petiit. Demum ipse secum. En, inquit, inedia
meiplum conficio, & frustra. Quin aliquem me peri-
torem accedo, cumque super hac re interrogo? Sunt
complures in viciniâ, qui utique juvare poterunt. Ita
tuguriolum suum superis commendatum jam clausurus
egrediebatur. Et en adest juvenis, non è Lyceo, sed è
caelo, qui senem affatus: Septuaginta hebdomades, in-
quit, quas severis jejuniis traduxisti, non te proximum
Deo fecerunt. Nunc verò quia jejuniis Humilitatem
addis, jamque in eo es, ut aliis te submittas, eosque in-
terroges, ego ad te mittor interpretis arcani, aperuitque
sacri ænigmatis sensum, & evanuit. Nimirum Humi-
bus dat gratiam. Quod carnis maceratio non potest, Hu-
militas potest. Nihil nimis difficile, nihil arduum nimis
Humi-

Hilarius in
Comment.
psal. 118.
Bernard.
form. 1. super
missus 27.

Aug. ser. 1.
de Ascens.
Domini, qui
est 175. de
Tempore.

Aliter cap. 3.
vers. 12.

Cic. lib. 1.
Tuscul. qua-
est. 1.

Isaia. 14.
vers. 14.
Gen. 3. v. 5.
Psal. 121. v. 1.
Rom. cap. 8.
vers. 34.
Eph. cap. 1.
vers. 17.
Philip. c. 2.
vers. 5.

Imago di-
vina non
aliter re-
stituatur
quam hu-
militate.
Basil. in ex-
hortat. ad
filium spiri-
tualium.

Greg. lib. 2.
epist. 114.
in dila-
tione 11.
epist. 54.

1. Reg. c. 15.
vers. 17.

Ambrosius
in
psal. 118.
vers. 153.

Ephes. c. 4.
vers. 1.

Greg. in ca-
pit. 5. Tho-
ma.

De humi-
les novit,
superbos
ignorat.

Iac. c. 4. v. 6.

Pelagius li-
bell. 1. n. 72.

Humilita-
tem omnia
posse pro-
bant exem-
pla.

Humilitas, quæ diabolum vincit tani facili stratagemate.

Ruffinus num. 125. Pelagius libell. 15. n. 53. Ruffinus & Pelagius, testes mihi sæpius nominati, commemorant de homine solitudinis cultore optimo senex, qui Humilitatis luculentum testimonium præbuit hac ratione. Adductus fuerat ad illum malo genio infensus, ferox, & spumas ore agitans. Hic seni optimo colaphum iniecit. Ad eum non agere tulit hoc senex, ut quamprimum alteram etiam genam obverteret percutienti. Dæmon hoc Humilitatis incendium non ferens, diversorium suum mox deseruit. Sic fugandæ sunt hæc mæstæ ab orco. Ubi Humilitas domi suæ est, ibi caco-dæmon exulat.

Guaricus ferm. 1. de Parisiens. Humilitas bonæ mentis proprium insigne, & evidentissima Sanctorum, quæ dignoscuntur, nota. Atque utinam, inquit Guaricus, nos illam habemus Humilitatem in peccatis nostris, quam verè sancti habuerunt in virtutibus suis.

Pelagius libell. 15. n. 29. Cum Abbas Moyses sacris esset initiandus, Præsul hominis experiundi gratiā quosdam sic instruxit e clericis: Ubi Moyses, ait, ad aram accesserit, repellite illum, velut indignum qui ad mysteria hæc admittatur. Et audiamus, obsecro, quid dicturus sit vir iste multorum opinione sanctus. Cum igitur adveniret Moyses, mox subornati indignationem simulare ac dicere: Exi foras Æthiops. Moyses nec verbulo quidem oblocutus, vel oblocutus, hæc sibi ipse occinebat: Bene tibi fecerunt cinerente & caccabate, qui cum homo non sis, nihilominus te inferre in medium hominum es ausus.

Hæc Humilitatis phrasæ sunt, hi mores illius, non tantum seipsum contemnere & abjicere, sed & contemptu ab aliis illato gaudere. Superbus veluti bulla est, quæ per aërem nitida globositate volans se monstrat, & jactat quasi ab omnibus suspiciendam. Ubi hanc vel culmo vel acis apice levissimè contigeris, mox concidit, abique in auras tam venusta jactantia. Tange superbium asperiore verbulo, vel oculi infuaviore, mox cernes vanissimum tumorem, inanissimam bullam, quæ omni vituperio aut contemptu concidit. At contra submissi animi homo perpetuā sui desipientiā in omnes adversos casus adeo reboratur, ut omnem malorum impetum in lucro ponat, nec unquam magis crescat, quam cum maxime deprimitur.

S. Tho. 1. 2. q. 161. art. 5. concl. Jure merito Theologorum caput Thomas Aquinas asserit: Humilitas est virtutum excellentissima & potissima. In una atque unicā Humilitate universa sapientiæ Christianæ disciplina consistit. Hebræi Sapientis dictum est: Ubi est Humilitas, ibi & Sapientia. Hoc sensu Leo Magnus apertissimè pronuntians: Tota, inquit, dilectissimi, Christianæ sapientiæ disciplina, non in abundantia verbi, non in astutia disputandi, neque in appetitu laudis, & gloriæ, sed in verā & voluntariā Humilitate consistit, quam Dominus IESVS ab utero matris usque ad supplicium crucis pro omni fortitudine & elegit, & docuit.

Viam ad cælum certissimam omnium & tutissimam indagamus? Ea est, inquit Augustinus, prima humilitas, quæ secunda humilitas, tertia humilitas: & quoties interrogares, hoc dicerem, non quid alia non sint præcepta, quæ dicantur, sed nisi humilitas omnia, quæcumque bene facimus, & præcesserit, & comiteretur, & consecuta fuerit, & proposita quam intueamur, & afflicta cui adhaeremus, & imposita quæ reprimamur, jam nobis de aliquo bono facto gaudentibus totum extorqueat de manu superbia: vitia quippe cetera in peccatis, superbia verò etiam in rectè factis timenda est, ne illa, quæ laudabiliter facta sunt, ipsius laudis cupiditate amittantur. Itaque sicut Rhetor ille nobilissimus, cum interrogatus esset, quid ei primum videretur in eloquentia præceptis observari oportere, Pronuntiationem dicitur respondisse: cum quereretur, quid secundò, eandem pronuntiationem: quid terciò nil aliud, quam pronuntiationem, dixisse: si interrogares, & quoties interrogares de præceptis Christianæ Religionis, nihil me aliud respondere, nisi

Demos-
thes.

A humilitatem liberet, est forte alia dicere necessitas cognoscenda.

Augustino scilicet Bernardus opportunissimè conjungit: Bernardus: Obsecro proinde, inquit, & plurimum rogo, non patiamini, ut mini sine causâ tam pretiosum exemplar vobis exhibitum sit, sed conformamini illi, & renovamini spiritu mentis vestri. Studere Humilitati, quæ fundamentum est custodisque virtutum. Intolerabilis impudentie est, ut ubi sese examinavit Magister, vermiculus infleat & intumeat.

ACTIONES HUMILITATIS.

1. Homo verè humilis nullo modo vult humilis, sed & vilis videri. Bernardo teste, Humilis non vult humilis dici, sed vilis reputari. Gaudet contemptu sui, hoc solo famæ superbus quod laudes contemnit. Non tantum excellentiā sua virtus est Humilitas, ut & sancto Thomā demon- stratum est supra, sed & subtilissima. Multi se humiles putant, sed hoc ipso quod de se talia credant, humiles non sunt. Virtutes suas scire & numerare, Humilitatem non sapit.

2. Humilitas non majori tantum, sed aequali, sed & inferiori novit cedere; omnibus se subijci: prætere se vel uni, piaculum grande credit. Nec enim ignorat, quid dixerit, Non nocet, si omnibus te supponas: nocet autem plurimum, si vel uni te proponas.

3. Humilitas est, omnem ignominiam, contem- ptum, injuriam, suavi ac jucunda perpessione posse digerere; imò verò hunc talem cibum etiam ultro appetere, tanquam sibi convenientissimum; tritum illud usurpando, Similis est lactuca labris. Nam, uti carduus asinus, ita contemptus homini verè submissio sapit. Facile cuivis est dicere, Peccator sum, sed quam id verè sentias, ignominia probabit.

4. Humilitatis est omnem impatientiam & iracundiam crebris victoriis expugnare. Quis unquam vidit hominem verè humilem, qui ignes & flammæ vomeret? Nemini talis nisi sibi ipsi irascitur, in neminem nisi in se fulmen vibrat. Indignari, furere, tonare, fulminare, superbiæ sunt argumenta; Humilitas sereno semper callo, mente semper pacatā gaudet.

5. Homo humilis discipulum se semper gerit, & jugiter cupit addiscere, etiam si Balaam asinam habeat magistrum. Superbus contra docere omnes, à nemine vult discere, tanquam ipse omnium Magister, omnibus sit sapientior. Chrysostomus oratorum facundissimus paratum se agebat, etiam ab ancilā moneri, & doceri de concionandi ratione. Humilitas docilis est, nulli monitori aspera, nec ullum spernit præceptorem, nisi eum qui docet vitia.

6. Humilitas illud Domini præceptum (vade & re- sumbe in novissimo loco) tenacissimè retinet, & fidelissimè observat. Ita quantum in se est, infimum querit locum, infimos sodales, infimum officium, infimi pretii vestem & mensam. Humilis sibi sæpius insulatur: Nec sale quidem, quo tua tibi ossa conditur, dignus es. Affectatam gravitatem, magnificos incessus, primos accubitus, salutationes honorificas, inanes pompas, ambitiosas ceremonias, ampullantia verba, laciniosa splendidaque vestimenta & odit & accet Humilitas.

7. Assiduum Humilitatis canticum est: Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Vanum ac factum est tribuere homini, quod proprium sit Numinis, ad quod bona omnia sunt referenda; omnes humanæ vitæ successus inde sunt: quidquid in Orbe nomen boni sortitur, inde velut è fonte uberrimo promanat. Nos quid sumus? pulvis, umbra, nihil.

8. Humilis laudes non tantum non ambit, sed ultro Offendit delatas fugit, velut Circes incantamenta, aut Sirenum insidiosissimam musicam. Humilis in seriā saepius desipientiā quotidie proficit, & vix unquam se excusat. Neque tantum ex animo seipsum despiciat, sed ab omnibus despici ferenter appetit, gaudetque vehementer, cum

cum sui voti sit compos, humilis ad omnem Dei nutum, paratissimus, & ut loquuntur, resignatissimus est.

9. Humilitatis maximus hostis inanis aura, seu vana gloria. Humilis gloriam contemnit exhibitam, nec appetit exhibendam. Nullam contumeliam timet, quia nullam gloriam amat. Vix unquam audies dicentem humilem: Ego hoc feci, ego istud elaboravi, me auctore, me suafore hoc negotium confectum est. Humilis, quidquid præclare ac laudabiliter facit, totum Deo adscribit. Ipse suas virtutes heseit, illudque Apostoli assiduo versat ore: Non ego sed gratia Dei mecum.

10. Humilis iudicat neminem, neminem spernit, neminem condemnat, nisi seipsum, quem omnibus inferiorem iudicat, & omni divinæ gratiæ indignum reputat. Comis est in amicos, mitis in domesticos, patiens in temerarios, humanus in universos.

11. Vera humilitas eas actiones obviis ulnis amplectitur, quæ multum laboris, & minimum habent honoris. Ad humilitatis virtutem nunquam pervenit, qui opera humilitatis refugit. Humilitas honoratior cathedras non ambit, applausus non querit, Deo se probare contendit, sine cuius singulari ope nec minimam tentationem vincere, nec ullam cogitationem bonam suscipere se posse novit.

12. Humilis perpetuus suisipsum accusator est, & grandem semper catalogum imperfectionum suarum in oculis habet. Quidquid demum encomiorum in se congeratur, quidquid honoris deferatur, ille paupertatis suæ non ignarus, hæc identidem ipse occentat: Stulte, quid ab iis intumescis, quæ alii de te foris prædicant; intus te aspice: talis & talis es, vitiiis scates, nec id negare potes: corvus es, tamen plumas cygni præ te feras. Ergo inspicere te ipsum sine palpo, & nosce; causam non invenies, cur cristas erigas. Nihilum es, imò quod peius, vitiatorum dominum es, & tamen à prudentiæ & à sanctimoniæ vis censei? Duplex nequitia; quod virtute careas, & tamen ob virtutem commendari appetas.

CAPVT DECIMVMQVINTVM.

Rosa Hierichuntina Palæstina,

feu,

Charitas Dei.

§. I.

PRINCIPIVM descriptionis duximus à Charitate proximi: jam finem addimus à Charitate Dei. Quod & ipsa frons libri per gemine Charitatis imagines sub aspectum ponit. Nimirum in his duobus mandatis universa lex pendet & Propheta. Majus horum aliud mandatum non est. Atqui Charitatis altitudo sine Humilitatis basi non consistit. Ad consiciendum speculum non facit nitor vitri, si desit additamentum plumbi.

Mater Domini, Virgo beatissima, verè speculum fuit, idque tersissimum. Duo erant in hoc speculo, vitrum & plumbum. Vitrum etsi politissimum, etsi crystallinum, & summi pretii, si desit plumbum, nullius rei formam reddit. Ita virtutes ceteræ, Obedientia, Charitas, Patientia in Matre Domini mirabiliter effulserunt: si tamen defuisset Humilitatis plumbum, Deus in hoc speculo bonitatis suæ immensitatem tam excellenter non vidisset. Addo: Speculum istud fuit concavum, quod oppositum soli concipit ignem, & inflammât sibi proxima. Animus submissus & humilis divinis amoribus facile ar-

Tom. I.

det. Pars Humilitatis est Charitas, quam hæc Hierichuntina rosa foliorum centum & quinquaginta divite designamus.

Petrus Damianus divinæ Matris amorem cum aliorum amore conferens: Quemadmodum, inquit, stella sunt minores facula, & velut scintilla ad solem, imò penitus sese abduunt cum sol adest: ita Virginis divina charitas ad ceterorum omnium divorum charitatem collata, velut sol est inter minora sidera. Quantum verò gratiæ est in homine, tantum est & charitatis; eadem utriusque mensura est. Virgo hæc, quia plena gratiæ, plena fuit & charitate. Amor divinus singulis vitæ momentis, à primo quo vivere cepit momento, in eâ crevit mirificis augmentis. Deus bone, quantus charitatis thesaurus! Hinc non præcepta solum omnia, sed & consilia Christi exactissime servavit: hinc adversa omnia, & quidquid obvenit luctus, patientissime tulit.

Hoc habet rosa Hierichuntina, etiam aridissima, etiam centum annorum, cum aquæ vel leviter imponitur (quod ipse meis oculis spectavi sapius) tunc illa sese explicat, & diffundit ramulos, perinde ac si suæ stirpi hæretet recentissima, cum totis annis arcâ claudi soleat. Vix aliter Virgo, quod plus mœoris sensit, eò magis charitatis brachia expandit. Hinc Christum inter dolores etiam & agrimonias, non solum ut Deum, verum etiam ut hominem omni amore dignissimum, unicūque filium, maximūque benefactorem summe dilexit: & patris & matris officio functa diligendo.

Deus olim imperans: Ignis, inquit, in altari semper ardebit. Tale fuit hæc Virgo altare, in quo flamma pervigil nutriebatur. Hoc altare cæcodæmones non tantum non insultu temerare ausi, sed nec accessu. Vti muscæ bullientes ollas & ardentes rogos fugiunt, ita dæmones hanc aram divini amoris plenissimam sibi tremendam declinârunt.

Hæc illa mulier est amicta Sole. Calidum profecto pallium habet, cui concessum sole vestiri. Hæc illa una hominum est, quæ Dominum Deum suum ex toto corde suo, & ex totâ animâ sua, & ex omnibus viribus suis, & ex omni suâ mente dilexit. Hinc illæ voces amantis: Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. Nihil languoris est ab amore non magno. Delectabilem hunc morbum inducit flammæ istius exundantis vehementia. Matres omnes amore vicit divina hæc Mater. Iunge amorem aquilarum & pelicanorum in pullo, tigridis & leonæ in catulos, accedat amor cunctarum matrum in unigenas suos; adde amorem & Seraphinorum & coelestium mentium reliquarum, frigus erit & glacies præ amore Mariæ.

Amor qui Deum spirat, cum magnus est, vix ullâ re magis gaudet, quam plurima pro Deo pati. Hinc & illæ voces amantis: Nolo esse sine vulnere, cum Dominum meum in cruce sic vulneratum cerno. Hinc Tarsensis Paulus generosissime: De cetero, inquit, nemo mihi molestus sit; ego enim stigmata Domini Iesu in corpore meo porto. Vestigia plagarum, quas Christi amore acceperat, amoris & testimonium & solatium habebat. Suavissimum gaudii genus est, amato quàm simillimum esse.

Narrat Alexander Neapolitanus, cum morem ab Æthiopibus servatum esse, ut ii qui sese in regis familiaritatem per frequens obsequium insinuassent, unâ cum rege ad supremos annos viverent, summūque inter amicos locum tenerent. Quod si aliquâ corporis parte rex mancus fieret, eodem se membro mutilarent; rege verò per mortem sublato, suave ducerent moriendo sequi antecedentem amicum. Prodeat jam Christianus, & audeat cum

G g g

Ansel-

Ejus charitas ad Sacerdotum charitatem collata est velut sol inter minora sidera.

Quod plus aquas mœoris sensit, eò magis charitatis brachia expandit.

Levit. c. 6. vers. 12. Fuit altare in quo flamma pervigil nutriebatur.

Apoc. c. 12. vers. 1. Luc. c. 10. vers. 27. Cant. c. 2. vers. 5.

Matres omnes amore vicit.

Alexander ab Alexand. l. 1. Gen. di. c. 26.